

Voorloopig en Eindverslag der Commissie van Rapporteurs over het wetsontwerp n°. 19.

VOORLOOPIG VERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS
over het ontwerp van wet tot wijziging en verhooging van
de begrooting van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor
het dienstjaar 1915, ten behoeve van de ontginning door den
Lande van eenige goudvelden in het gewest *Benkoelen*. (19)

Het afdelingsonderzoek van dit ontwerp van wet heeft aanleiding gegeven tot de navolgende opmerkingen en vragen.

Vele leden konden zich met het voorstel vereenigen en betuigden daarmede hunne instemming.

Zij wezen er op, dat de Indische Mijnwet is uitgegaan van het standpunt, dat naast ontginning door particulieren ook die van gouvernementswege zoude kunnen geschieden, zooals afdoende blijkt uit de gewisselde stukken bij het tot stand komen van de wet en uit de gevoerde beraadslagingen. Geen enkele wetsbepaling duidt er op, dat alleen de zeer groote bedrijven door het Gouvernement in exploitatie zouden kunnen worden genomen, terwijl de voorafgegane tienjarige exploratie van Staatswege en de geraamde levensduur van den voorraad dezer mijnen van vijf en dertig tot veertig jaren voldoende waarborg leveren voor een winstgevend bedrijf. Het gevaar van mislukking is, naar de meening dezer leden, gering en daarom waren deze terreinen als het ware voor Staatsexploitatie aangewezen. Bovendien bestaat, naar het oordeel van enkele leden, in het algemeen groot bezwaar tegen particuliere exploitatie.

Dat de heer Mr. VAN WATERSCHOOT VAN DER GRACHT adviseerde in afwijkenden zin, behoefde geen reden te zijn om dat advies op te volgen, nu gebleken is, dat na het schrijven van diens rapport rijke gangen ter plaatse ontdekt zijn.

Eenigen betreurden het echter, dat particuliere mijnbouw in *Benkoelen* werd verboden; men meende, dat in dit uitgebreid grondgebied, zonder belemmering van het gouvernementsbedrijf, ook aan particulieren de gelegenheid tot exploitatie behoorde te worden geboden.

Sommige leden achtten de aanneming van het voorstel wenschelijk, omdat daardoor een nieuwe bron van inkomsten, niet voortvloeiende uit belasting van den inlander, zoude geopend worden, hetgeen zij met het oog op de steeds stijgende eischen van de Indische schatkist zeer toejuichten.

Eenige leden verklaarden daarentegen in beginsel groot bezwaar te koesteren tegen eene exploitatie van Staatswege als hier wordt voorgesteld, die aanzienlijke uitgaven vordert, waaraan een groot risico is verbonden. Zij konden niet toegeven, dat het ontginnen der mijnen door den Staat het eenige middel was om van de eventueele winsten voordeel te trekken. De Minister heeft wel in de gewisselde stukken en bij de openbare beraadslaging zich er op beroepen, dat de moeilijkheid der geldelijke regeling bij openbare aanbesteding of aan het sluiten van eene ontginningsovereenkomst verbonden, hem geen anderen weg overliet; maar zij meenden toch, dat aan dergelijke bezwaren kon worden tegemoetgekomen door bijvoorbeeld eene regeling van betaling in termijnen. Het lag meer op den weg van den Staat om zich te bepalen tot exploratie, waardoor hij als het ware een voorschot geeft aan particuliere ondernemingen.

Anderen verklaarden principieel geen bezwaar te hebben tegen het voorstel, mits daardoor de werkzaamheid van particulieren op dit gebied niet geheel worde gedood. Zij vreesden daarvoor echter niet, in verband met hetgeen de Minister in de andere Kamer (Vergadering van 19 October j.l. *Handelingen* 1915/1916 bladz. 44, 2de kolom) dienaangaande heeft gezegd.

Er waren leden, die, ofschoon niet in beginsel tegen het voorstel gekant, van gevoelen waren, dat eene dergelijke onderneming op het gebied van mijnontginning als het hier betreft, slechts dan mocht worden aangevat, wanneer de overtuiging bestond, dat zij uit het oogpunt van te verwachten geldelijke uitkomsten niet te gewaagd was.

Uit de tot nu toe verstrekte inlichtingen echter hadden deze leden die overtuiging niet in voldoende mate gekregen, te meer, waar het hiervoren genoemd verslag van den heer VAN WATERSCHOOT VAN DER GRACHT niet stellig luidt. Voor sommigen hunner was gevaar voor mislukking niet denkbeeldig, wanneer zij rekening hielden met de omstandigheid, dat in eenen vulcanischen bodem, gelijk in dit gedeelte van Sumatra, de exploitatie van mijnen groote kans biedt tot teleurstellende verrassingen.

Ook in verband met de uitkomsten, welke ondernemingen van dezen aard in de streek van de te ontginnen mijnen opleveren, wenschten deze leden meer inlichtingen te ontvangen.

Gaarne zoude men, voor zoover het mogelijk is dergelijke opgaven te verstrekken, vernemen het bedrag van de winsten, welke de verschillende in *Nederlandsch-Indië* werkende mijnmaatschappijen hebben opgeleverd in de laatste vijf jaren en hoeveel daarvan ten bate is gekomen aan de schatkist.

De opmerking werd gemaakt, dat het Mijnreglement van *Nederlandsch-Indië* nog niet volledig in werking is gebracht. Men achtte het noodig, dat dit thans zoude geschieden en vroeg hoe het daarmede stond. Enkele leden gaven in overweging om voor *Indië* een Kamer voor het mijnwezen, zooals in *Canada* bestaat, in het leven te roepen, die uit deskundigen samengesteld, inzake het aanvragen van mijnconcessies geraadpleegd wordt en toezicht op de uitgifte van concessies houdt, waardoor ook zwendelarij in mijnzaken kan worden tegengegaan.

Vastgesteld den 28sten October 1915.

VAN LAMSWEERDE

KRAUS.

VAN LANSCHOT.

DRUCKER.

DE VOS VAN STEENWIJK.

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS
over het ontwerp van wet tot wijziging en verhooging van
de begrooting van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor
het dienstjaar 1915, ten behoeve van de ontginning door
den Lande van eenige goudvelden in het gewest *Benkoelen*. (19).

Nadat het Voorloopig Verslag der Commissie aan de Regeering was medegedeeld, is van haar ontvangen de navolgende

MEMORIE VAN ANTWOORD.

Het was den ondergeteekende aangenaam te vernemen, dat vele leden met het voorstel betreffende de ontginning door den Lande van eenige goudvelden in *Benkoelen* konden instemmen. Hetgeen door de leden, hier aan het woord, is aangevoerd tot toelichting van hun standpunt, geeft hem slechts aanleiding tot de opmerking dat hij niet kan deelen de meening van enkele leden, die blijk gaven tegen elke ontginning door particulieren gekant te zijn. Waar evenbedoelde leden evenwel geen beweeggronden voor dit oordeel aan-